

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Notæ in Notas Wilhelmi Wendrokii as Ludovici Montaltii literas
Provinciales, & in Disquisitiones Pauli Irenæi, inustæ à Bernardo
Stubrokiso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

NOTÆ IN NOTAS
WILLELMI WENDROCKII

AD LVDOVICI MONTALTII LITTERAS,

ET IN DISQUISITIONES PAULI IRENÆI, INUSTÆ

à BERNARDO STUBROCKIO,
VIENNENSI THEOLOGO.

EDITIO SECUNDA.

WILLELMO WENDROCKIO

FAMILIARI SUO,

BERNARDVS STVBROCKIVS

SAPERE IN POSTERUM.

Vidis & famelicis oculis lucubrationē tuam legi, Willelme Wendrocki: quem Bajana, Janseniana, Sancygirana pseudologia Baccalaureum verius dixerim, quam Salisburgensem Theologum.

Idem opus tibi gratulor: dignum sane patris operculum, numeris fere omnibus absolutum: in quo scilicet ad maledicentiam, calumniam, fraudem, obstinatam in damnatā heresi perviciam, nihil prorsus desiderat. Tria sunt tamen, ut ingenuè moneam, quæ forte imprudens onerasti. Primum est, quod cum tuā, tuorumque incuriā, vel potius curiā, innumerā mendā, & crassissimi erroris in tuum librum irreperint, nullam tamen tibi heri solet, errorum tabulam subnece dignatus es. Ego, ut hoc saltem labore erem, & hoc levi officio mihi arctius obligam, hanc provinciam ultro suscepi. Quia propter immensam errorum multitudinem, levioris operæ non fuit, rudiorem præmitto, in quam palmaria con-

gessi: cras alteram partem mittam: tu interim æqui bonique consule. Alterum, quod omnes Catholici in tuo libro desiderarunt, non minoris momenti esse videtur. Deest enim Doctorum, & eorum, quibus ex officio incumbit, Approbatio: nisi fortè huic incommodo satis lepidè occurrere voluisti, inseris Liberti Fromondi, & Cornelii Jansenii Approbationibus, * in gratiam libri damnati. Quid enim aliud damnatæ doctrinæ auctores approbarent? Est in hoc, quod tibi plurimum gratificer. Mitto enim Approbationem, non qualemcunque illam à conductio quopiam Theologastro, vel corrupto, venalique Vicario emendicatam, sed à Romano Pontifice ALEXANDRO VII. profectam, eamque geminam; quò major auctoritas libro tuo concilietur: Constitutionem, scilicet, in quā quinque Propositiones, ut Jansenii, & in Jansenii sensu; & Decretum ejusdem ALEXANDRI, in quo præter Arnaldi ineptias, & Thomæ Angli blasphemias, famosa illa tui Montaltii Litteræ damnantur. Tertium denique est, quòd, cum in duos Apologistas, qui Montaltii Litteras refutarunt, paulò vehementius invehis fueris, & alte-

* Pag. 445.

rum quidem, ut ignavum & tardum; alterum verò, ut infanum & furiosum traduxeris: ut quantum hic infaniat, ille hebescat, apud omnes constet; ad maiorem tuorum convitiis confirmationem, & plenam fidem tibi faciendam, scriptum utriusque Latinitate donatum, cum aliquot aliis opusculis hic attexere cogitaveram: ut, si quando ad secundam editionem venias, tergemina huius appendicis accessione, liber tuus altero se auctor, majori pompa prodeat. Sed ne tardius, quam par sit, hæc tria officia persolvam, minime procrastinandum ratus, primum & secundum statim exequor; tertio deinde, meo ac tuo commodo, satisfaciam. Caterum mihi facile ignoscas, si verbosiorum illam tui Montaltii loquelam, quam identidem mirabiliter extollis, minime assequutus, polemicum, non calamistratum dicendi genus amplector. Id unum præsertim enitar, ut ea, quæ à me scribentur, probe intelligas: faciamque, ut verba rebus, non verò vicissim res verbis, & dictioni serviant. Eo mihi

dumtaxat styli acumine opus esse duxi, quo tuos aculeos configerem; his argumentorum nervis, quibus tua convitia castigarem; & rationum pondere, quo vaniloquentiam tuam obruerem: cum denique ordinem mihi servandum præscripsi, quem in erratibus syllabo Librorum auctores adhibere solent. Lustrabo paginas, quarum censum intra distinguendo titulis utar, quam quibus lucubrationem tuam ipse partitus es. Sed ne diutius in limine suspensum te detineam, pernam libri tui frontem protinus aggrediar. Prius tamen, amabo, accuratè perlego, cuius supra mentionem feci, geminam Litterarum Ludovici Montaltii, & Notarum meorum Approbationem. Utramque præmittendam duxi, tum ob Summi Pontificis dignitatem, tum ne, quod ad honorem Litterarum tui vel maximè facit, patiar à te diutius sperari. Tu quoque in secunda editione, quam prodibit, Notis tuis, si placet, utramque præfigito.

SANCTISSIMI D. N.
ALEXANDRI
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ VII.

Confirmatio, & Declaratio Constitutionis Innocentii Papæ X. qua damnata sunt quinque Propositiones excerptæ ex libro Cornelii Iansenii, Episcopi Iprensis, cui Titulus, Augustinus.

ALEXANDER
EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.

Universis Christi-fidelibus salutem, & Apostolicam benedictionem.

AD sanctam beati Petri Sedem, & universalem Ecclesiæ regimen, inscrutabili divina providentiæ dispositione, nullis nostris suffragantibus meritis evecti, nihil nobis antiquius ex muneris nostri debito esse duximus, quam ut sanctæ fidei nostræ, ac factorum dogmatum integritati tradita nobis à Deo potestate, opportunè consuleremus; ac licet ea, quæ Apostolicis Constitutionibus abundè fuerunt definita, novæ decisionis, sive declarationis accessione, nequaquam indigeant, quia tamen aliqui publicæ tranquillitatis perturbatores illa in dubiū revocare, vel subdolis interpretationibus labefactare non verentur, ne morbus iste latius divagetur, promptum Apostolicæ auctori-

tatis remedium censuimus non esse differendum. Emanavit siquidè aliàs à fœl. rec. Innocentio Papæ X. Prædecessore nostro Constitutio, Declaratio, & definitio tenoris, qui sequitur, videlicet: Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Universis Christi-fidelibus salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum occasione impressionis libri, cui titulus Augustinus, Cornelii Iansenii, Episcopi Iprensis, inter alios ejus opiniones orta fuerit, præsertim in Gallis, controversia super quinque ex illis, complures Galliarum Episcopi apud Nos institerunt, ut eadem Propositiones Nobis oblatas expenderemus, ac de unaquaque earum certam, & perspicuam ferremus sententiam. Tenor verò præfatarum propositionum est, prout sequitur. Prima. Aliqua Dei præcepta hominibus sunt voluntibus, & conantibus secundum præsentem quam habent vires, sunt impossibilia, deest quoque illis gratia, qua possibilia fiant. Secunda. Interior gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam restituitur. Tertia. Ad merendum, & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione. Quarta. Sempelagiū admittunt prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei, & in hoc

Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, pridie Kal. Junii. Pontificatus Nostri Anno nono. Cum autem, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filii prædictas quinque Propositiones, vel in libro prædicto ejusdem Cornelii Jansenii non reperiri, sed fictæ, & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse, asserere magno cum Christi-fidelium scandalo non reformident. Nos, qui omnia, quæ hac in re gesta sunt, sufficienter, & attentè perspeximus, utpotè, qui ejusdem Innocentii Prædecessoris jussu, dum adhuc in minoribus constituti, Cardinalis munere fungemur, omnibus illis congressibus interfuimus, in quibus Apostolica autoritate, eadem causa discussa est, eâ profectò diligentia, quâ major desiderari non posset, quancumque dubitationem super præmissis in posterum auferre volentes; ut omnes Christi-fideles in ejusdem fidei unitate sese contineant, ex debito Nostri Pastoralis Officii, ac matura deliberatione, præsertim Innocentii Prædecessoris nostri Constitutionem, Declarationem, & Definitionem, harum serie confirmamus, approbamus, & innovamus; & quinque illas Propositiones ex libro præmemorati Cornelii Jansenii, Episcopi Iprensis, cui titulus est, Augustinus, excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento damnatas fuisse, declaramus, & definimus, ac ut tales, inusitæ scilicet eadem singulis notæ, quæ in prædicta declaratione, & definitione unicuique illarum singillatim inuritur, iterum damnamus, ac eundem librum sæpè dicti Cornelii Jansenii, cui titulus, Augustinus, omnesque alios tam manuscriptorum, quam typis editos, & si quos forsan in posterum edi contigerit, in quibus prædicta ejusdem Cornelii Jansenii doctrina, ut supra, damnata defenditur, vel astringitur, aut defenderetur & astringeretur, damnamus itidem, atque prohibemus. Mandantes omnibus Christi-fidelibus, ne prædictam doctrinam teneant, prædicent, doceant verbo, vel in scriptis exponant, vel interpretentur, publicè, vel privatim, palam, vel occultè imprimant, sub pœnis, & censuris contra hæreticos in jure expressis ipso facto, absque alia declaratione incurrendis. Præcipimus igitur omnibus Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque locorum Ordinariis, ac hæreticæ pravitatis Inquisitoribus, ac Judicibus Ecclesiasticis, ad quos pertinet, ut præsertim ejusdem Innocentii Prædecessoris Constitutionem, Declarationem, ac Definitionem juxta præsentem nostram Determinationem ab omnibus observari faciant, ac inobedientes, & rebelles prædictis pœnis, aliisque juris, & facti remediis, invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis auxilio, omnino coërcant. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto, decimo septimo Kal. Novembris, Pontificatus Nostri anno secundo.

I. CARD. PRODAT.

G. GUALTERIUS.

Visa de Curia P. Campinus.

In Nomine Domini Amen. Anno à Nativitate ejusdem Domini N. IESV CHRISTI millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto, Inditione nona, Pontificatus autem sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. ALEXANDRI, Divina Providentia Papa VII. Anno ejus secundo, die vero

verò septima mensis Novembris retroscripta licera sub plumbo expedita, affixa fuerunt ad Valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellaria Apostolica, ac aliis locis solitis, & consuetis Vrbi, per me Petrum Paulum de Graffis Apostolicum Cursorem.

Pro Magistro Cursum Jacobus Cornelius Curfor.

DECRETUM
SANCTISSIMI D.N.
ALEXANDRI
PAPÆ VII.

Feria v. Die 6 Septembris, 1657.

In Congregatione generali sancta Romana, & Universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico apud sanctam Mariam Majorem, coram Sanctiss. D. N. ALEXANDRO, Divina Providentia Papa VII ac Eminentissimis, & Reverendissimis DD. S. R. E. Cardinalibus in universa Republica Christiana contra hæreticam pravitatem Inquisitoribus generalibus, à sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

SANCTISS. D. N. ALEXANDER Papa VII. præfenti Decreto prohibet, & damnat libros infra-scriptos, eosque pro damnatis, & prohibitis haberi voluit sub pœnis, & censuris, in sacro Concilio Tridentino, & in Indice librorum prohibitorum contentis, aliisque arbitrio Sanctitatis suæ infligendis.

ELENCHUS LIBRORUM.

Decem & octo Epistola Gallico idiomate conscripta, quarum prior inscribitur:

Lettre écrite à un Provincial par un de ses amis sur le sujet des disputes presentes de la Sorbonne, de Paris ce 2 Janvier, 1656. incipit: Monsieur nous estions bien abusés.

1. Seconde lettre, &c. de Paris ce 29 Janvier 1656. incipit: Monsieur, comme je sermois, &c.

2. Troisième lettre, &c. de Paris ce 9 Fevrier, 1656. incipit: Monsieur, je viens de recevoir, &c.

3. Quatrième lettre, &c. de Paris le 25 Fevrier, 1656. incipit: Monsieur, il n'est rien tel, que, &c.

4. Cinquième lettre, &c. de Paris le 20 Mars 1656. incipit: Monsieur, Voicy ce que je vous ay promis, &c.

5. Sixième lettre de Paris ce 10 Avril 1656. incipit: Monsieur, le vous ay dit, &c.

6. Septième lettre, &c. de Paris ce 25 Avril, 1656. incipit: Monsieur, Apres, avoir appaisé, &c.

7. Huitième lettre, &c. de Paris ce 28 Mai 1656. incipit: Monsieur, Vous ne pensez pas, que personne, &c.

8. Neuvième lettre, &c. de Paris ce 3 Juillet 1656. incipit: Monsieur, le ne vous feray pas plus, &c.

9. Dixième lettre, &c. de Paris ce 2 Aoust, 1656. incipit: Monsieur, Ce n'est pas encor icy, &c.

10. Onzième lettre écrite par l'Auteur des lettres an

Provincial, aux Reverends Peres Jesuites, du 18 d'Aoust 1656. incipit: Mes Reverends Peres, J'ay veu les lettres, que vous, &c.

12. Douzième lettre, &c. du 9 Septembre 1656. incipit: Mes Reverends Peres, l'estois prest à vous écrire, &c.

13. Treizième lettre, &c. du 30 Septembre 1656. incipit: Mes Reverends Peres, je viens de voir vostre dernier escript, &c.

14. Quatorzième lettre, &c. du 23 Octobre, 1656. incipit: Mes Reverends Peres, si je n'avois que répondre, &c.

15. Quinzième lettre, &c. du 25 Novembre, 1656. incipit: Mes Reverends Peres, Puisque vos impetrations, &c.

16. Seizième lettre, &c. du 4 Decembre 1656. incipit: Mes Reverends Peres. Voicy la suite de vos calumnies.

17. Dixseptième lettre écrite par l'Auteur des lettres au Provincial, au Reverend P. Annat Jesuite, ce 23 Janvier 1657. incipit: Mon Reverend Pere, Vostre prudence m'avoit, &c.

18. Dixhuitième lettre au Reverend Pere Annat Jesuite, sur la Copie imprimée à Cologne le 24 Mars 1657. incipit: Mon Reverend Pere, il y a long-temps, que vous, &c.

Lettre d'un Advocat au Parlement à un de ses amis touchant l'Inquisition, qu'on veut établir en France à l'occasion de la nouvelle Bulle du Pape Alexandre VII. à Paris le 1 Juin, 1657. incipit: Vous croyez que vous m'avez, &c.

Antoni Araldi Doctoris, & Socii Sorbonici, opera frequentia:

Lettre de Monsieur Arnaud Docteur de Sorbonne à une personne de condition, sur ce, qui est arrivé depuis peu dans une des Paroisses de Paris, à un Seigneur de la Cour.

Seconde lettre de Monsieur Arnaud Docteur de Sorbonne, à un Duc, & Pair de France, pour servir de réponse à plusieurs écrits, qui ont été publiez contre la présente lettre, sur ce qui est arrivé à un Seigneur de la Cour d'une Paroisse de Paris.

Epistola, & scriptum ad sacram facultatem Parisiensem in Sorbona congregatam die 6 Decembris anni 1655.

Epistola, & alter Apologeticus ad sacram facultatem Parisiensem in Sorbona congregatam die 17 Januarii, anni 1656.

Epistola inscripta Viro sapientissimo Henrico Holdens, contra Facultatis Parisiensis Doctores, incipiens: Ea temporis conditione, &c.

Vera S. Thomæ de gratia sufficiente, & efficaci doctrina dilucidè explanata.

Propositiones Theologicae, de quibus hodie maxime disputatur, clarissime demonstratae.

Tabula suffragiales de terminandis fidei libris ab Ecclesia Catholica fixa. Authore Thoma Anglo ex Alibi Episcopo Saxone.

Tessera Jædovicius Romana evulgatio, eodem autem, &c.

Et quia circumferuntur quedam folia impressa an. 1657. quorum titulus est: Tredecim Theologorum ad examinandas quinque Propositiones ab Innocentio X. Summi Pontificis suffragia seu, ut appellant, vota, summo Pontifici pro tradita. Eadem Sanctitas sua, præcipient hoc decreto illa prohibet, & declarat, ac decernit, in eadem quam apocryphis nullam fidem esse adhibendam, nec à quocumque allegari posse vel debere. Et præterea epistolas, libellos, ac libros alios quoscumque in quibus doctrina Cornelii Jansenii Episcopi Ipresensis